

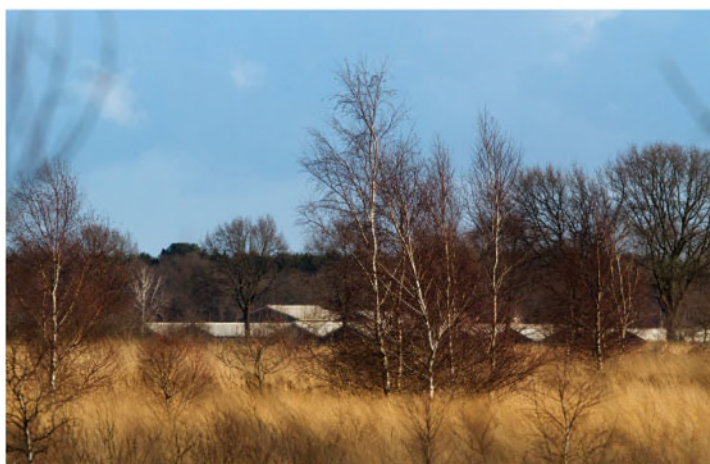

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gaswinning VDW – provincies Drenthe en Friesland

Toetsingsadvies over het tussentijdse milieueffectrapport
en de tweede aanvulling daarop

27 september 2023 / projectnummer: 3559

1 Advies over het aangevulde MER in het kort

Vermilion Energy Netherlands (hierna: Vermilion) wil in de omgeving van Vledderveen/Wilhelminaoord een mijnbouwlocatie inrichten, Vermilion Drenthe Westerslag (VDW). Ze wil daar aardgas opsporen en dit vervolgens op de gevonden locatie gaan winnen.

Eerder onderzocht Vermilion in een milieueffectrapport (MER fase 1)¹ en een aanvulling² daarop welke locatie hiervoor het meest geschikt is. De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') signaleerde echter dat nog belangrijke informatie ontbrak. Het MER is vervolgens aangevuld. Hierop is een herziene aanvulling³ geschreven. De minister van Economische Zaken en Klimaat vraagt de Commissie nu te adviseren over de juistheid en de volledigheid van het MER (MER fase 1, de aanvulling en de herziene aanvulling tezamen).

In de volgende fase (MER fase 2) zullen de milieueffecten van gaswinning op de gekozen locatie in meer detail worden onderzocht.

Wat staat in de herziene aanvulling?

In de herziene aanvulling is Werelderfgoed als harde randvoorwaarde voor het project opgenomen. Locaties 1,2,3,4, 6 en 9 vallen vanwege deze effecten af. De herziene aanvulling bevat visualisaties van de effecten op het Werelderfgoed, de Koloniën van Weldadigheid, voor de locaties 5, 7, 7-1 t/m 4 en 8. Verder gaat de aanvulling in op het verminderen van de stikstofdepositie door middel van interne en externe saldering.

De herziene aanvulling trekt de volgende conclusies:

- Locatie 6-1 is in beperkte mate zichtbaar vanaf de Koloniën van Weldadigheid. Dit wordt gescoord als licht negatief op het Werelderfgoed. De aanvulling trekt uiteindelijk de conclusie dat hij daarom ook niet verder wordt meegenomen bij de locatie-afweging.
- Locatie 8 heeft zeer negatieve effecten op archeologie, cultuurhistorie en landschap. Deze zijn niet te mitigeren en/of compenseren.
- Locatie 7 heeft de meest negatieve effecten op natuur ook na mitigatie. Deze locatie zal volgens de herziene aanvulling daarom niet de voorkeur krijgen. Er zijn namelijk beter scorende varianten.
- Locatie 5 scoort zeer negatief op zowel techniek als toekomstvastheid en heeft de hoogste kosten maar scoort het minst slecht op milieu (onder andere stikstofdepositie)⁴.
- Al met al scoren volgens de aanvulling de locaties 7-1, 7-2, 7-3 en 7-4 het minst slecht.

Figuur 1 geeft de ligging van de onderzochte locaties weer.

---

¹ MER Gaswinning VDW, MER fase 1, RoyalHaskoningDHV, 22 april 2022.

² VDW Aanvulling MER fase 1 en IEA, RoyalHaskoningDHV, 12 april 2023.

³ VDW herziene aanvulling MER fase 1 en IEA, RoyalHaskoningDHV, juli 2023.

⁴ Na het toepassen van maatregelen.

Wat is het advies van de Commissie?

In een eerder advies⁵ gaf de Commissie aan dat de (eerste) aanvulling niet alle locaties behandelt uit het oorspronkelijke MER. Het was onduidelijk of de ontbrekende locaties 1, 2, 3, 4, 6 en 9 formeel waren afgevallen. In de herziene aanvulling wordt nu wel geformuleerd dat deze locaties op grond van de negatieve score voor Werelderfgoed afvallen. Ook locatie 6-1 wordt nu afgevoerd op grond van Werelderfgoed maar dit wordt pas bij de conclusies in hoofdstuk 6 genoemd. Van de overgebleven locaties 5, 7 (inclusief varianten 7-1 tot en met 7-4) en 8, valt locatie 7 af op de negatieve natuurscore en locatie 8 op grond van de negatieve scores voor archeologie, cultuurhistorie en landschap. Deze effecten zijn niet te mitigeren of compenseren.

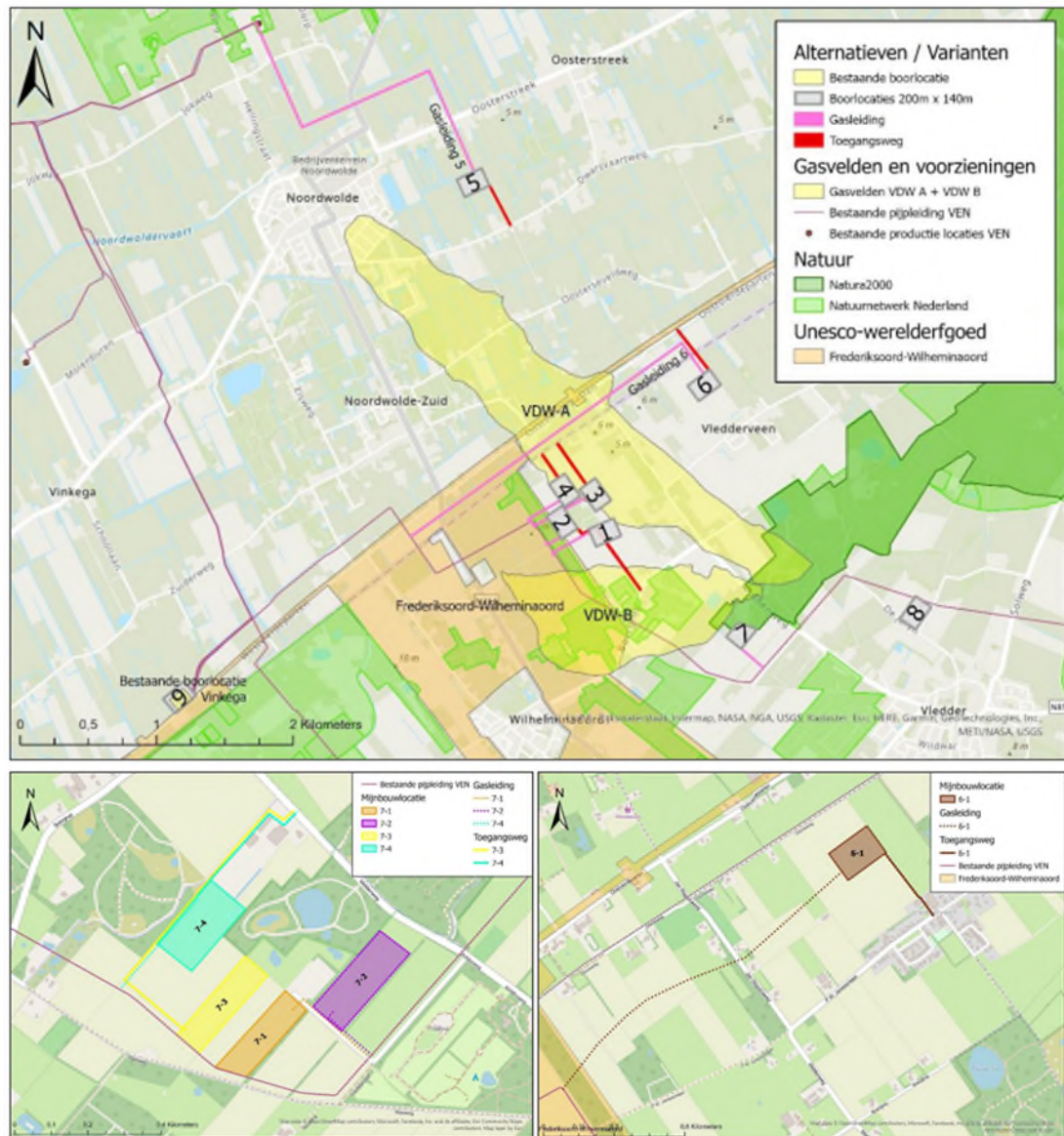
De Commissie is van oordeel dat het MER en de beide aanvullingen voldoende informatie bevatten om tot een trechtering van de locaties te komen waarbij locaties 5 en 7-1 t/m 7-4 overblijven.

De Commissie constateert daarbij dat locaties 7-1 t/m 7-4 zeer waarschijnlijk negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden hebben. Om die reden wordt in het aangevulde MER een (externe) salderingsmaatregel voorgesteld. Uit jurisprudentie blijkt echter dat maatregelen alleen als mitigerende maatregelen kunnen worden meegenomen, als deze niet al nodig zijn voor de verbetering of het behoud van het gebied of het voorkomen van verslechtering of versterking van het gebied. Uit het aangevulde MER volgt niet expliciet in hoeverre aan deze voorwaarde wordt voldaan.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolg.

---

⁵ Gaswinning VDW – provincies Drenthe en Friesland. [Toetsingsadvies](#) over het tussentijdse milieueffectrapport en de aanvulling daarop, Commissie voor de milieueffectrapportage, 1 juni/projectnummer: 3559.

Figuur 1 Overzicht van de locaties (bron: Vermilion).

Aanleiding MER

Vermilion wil een mijnbouwlocatie inrichten voor het opsporen en winnen van aardgas. Tot het voornemen behoren – naast het boren van maximaal drie putten en de gasbehandelingsinstallaties- ook het aanleggen van een toegangsweg en pijpleiding. Het project past niet binnen het huidige bestemmingsplan. Daarom moeten de Ministers van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening (VRO) een Rijksinpassingsplan vaststellen voordat Vermilion kan starten. Ook moeten er vergunningen worden verleend voordat tot winning kan worden overgaan. Omdat het gaat om de winning van meer dan 500.000 m³ aardgas per dag is er een m.e.r.-plicht (categorie C17.2). Ook om andere redenen moet er een MER wordt opgesteld. Zo is het Rijksinpassingsplan kaderstellend voor de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten diepboring (categorie D17.2), de oprichting van oppervlakte installaties voor de winning van aardgas (categorie D17.3) en de aanleg van gastransportleiding voor meer dan 5 kilometer in gevoelig gebied (categorie D8.1). Daarnaast moet een Passende beoordeling worden opgesteld om de effecten op Natura 2000-gebied te beoordelen.

Daarom is een plan-MER opgesteld. Na het besluit over de locatiekeuze zal nog een project-MER worden opgesteld voor de vergunningverlening.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de ministers van EZK en VRO besluiten over het Rijksinpassingsplan en coördineren de besluiten over de diverse vergunningen.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer [3559](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. Ook geeft ze alvast aandachtspunten voor het op te stellen project-MER⁶. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op ontbrekende essentiële informatie.

2.1 Trechters van de locaties

In de herziene aanvulling is het niet aantasten van het Werelderfgoed nu als harde randvoorwaarde opgenomen.⁷ Dit brengt het aantal realistische locaties terug. De Commissie mist wel een trechtering op basis van 'zachtere' randvoorwaarden, zoals de geluidbelasting.⁸

De Commissie beveelt aan om bij het besluit over fase 1 duidelijk te motiveren hoe een uiteindelijke locatie is gekozen en wat de status van dit besluit is. Geef daarbij expliciet aan hoe milieuoverwegingen daarbij een rol hebben gespeeld.

2.2 Werelderfgoed

De Commissie adviseerde in haar advies over het MER en de aanvulling om duidelijke visualisaties van de locaties te maken. Doel van deze visualisaties is om te kunnen beoordelen of het Werelderfgoed wordt aangetast. De visualisaties zijn uitgevoerd. Er is daarbij gekozen voor een zichtpunt vanaf de dichtstbijzijnde openbare weg met het meest open doorzicht naar de locaties en een zichtpunt vanaf de grens van het Werelderfgoed. De motivering voor deze zichtpunten ontbreekt. Verder zijn de visualisaties gemaakt op foto's

⁶ Indien positief wordt besloten over een winlocatie.

⁷ Wel is de positie van 6-1 in het rapport enigszins verwarrend. Het wordt ondanks de licht negatieve aantasting van het Werelderfgoed wel meegenomen en valt vervolgens pas bij de conclusies af. De Commissie heeft begrepen dat dit te maken heeft met de verlegging van een toegangsweg, waardoor de verwachting bestond dat de aantasting van het Werelderfgoed mogelijk nog te voorkomen zou zijn.

⁸ In de zienswijzen wordt gewezen op mogelijk geluidhinder.

van streetview-camera's. Het beeld is erg vertekend en de maatvoering –met name de hoogte- is net als tijdens de eerdere aanvulling niet duidelijk. De resultaten zijn daarom lastig te verifiëren.

De Commissie gaat ervan uit dat betere foto's niet zullen leiden tot een andere locatiekeuze. Wel beveelt ze aan om betere visualisaties⁹ vanaf meer zichtpunten op te nemen in het hierna op te stellen project-MER voor de voorkeurslocatie. Hierbij dient dan expliciet te worden ingegaan op de landschappelijke structuur. Gebruik hiervoor het definitieve ontwerp met de juiste maatvoering. Verder beveelt de Commissie aan om bij de motivering van de locatiekeuze aan te geven hoe wordt gehandeld als in het project-MER alsnog blijkt dat het Werelderfgoed wordt aangetast, waardoor de Werelderfgoedstatus in gevaar kan komen.

2.3 Natuur

Stikstofdepositie en saldering

De paragraaf over stikstof en de conclusies daarover zijn aangepast in de herziene aanvulling. Voor locaties 7, 7-1 t/m 7-4 en 8 blijkt dat intern salderen onvoldoende resultaat oplevert om de stikstofdepositie te verminderen. Over externe saldering schrijft het rapport dat Vermillion inmiddels positieve resultaten boekt in de oriënterende gesprekken met potentieel saldo-gevende bedrijven in de directe omgeving, maar de Commissie wijst erop dat extern salderen in de provincie Drenthe momenteel niet is toegestaan.¹⁰ Het is niet duidelijk voor welke periode dit geldt. Zolang extern salderen niet mogelijk is, betekent dit dat op dit moment vanuit het thema natuur alleen locatie 5 (en de inmiddels afgevallen locatie 6-1¹¹) een realistisch en uitvoerbaar alternatief vormt. De Commissie kan zich dus wel vinden in de conclusies van Tabel 38 in de Herziene aanvulling, maar ziet voorlopig alleen maar perspectief voor zover het intern salderen betreft.

De Commissie beveelt aan de nieuwe beleidsuitgangspunten en jurisprudentie over stikstofmaatregelen te betrekken bij de besluitvorming en dit gedurende het vervolgproces goed te blijven volgen.

De Commissie merkt op dat een Passende beoordeling moet worden gemaakt indien voor de gekozen voorkeurslocatie significante effecten op Natura 2000 instandhoudingsdoelen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. In een Passende beoordeling bestaat dan de mogelijkheid om mitigerende of compenserende maatregelen uit te werken en aan te tonen dat mét deze maatregelen significante effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelen niet meer optreden. Indien locatie 5 wordt gekozen dan heeft het MER aannemelijk gemaakt dat geen significante effecten zullen optreden, maar mocht toch gekozen worden voor locatie 7 of 7-1 t/m 7-4 dan zal deze Passende beoordeling moeten worden uitgevoerd, zoals ook in het deelrapport natuur staat vermeld.

---

⁹ Met visualisaties wordt bedoeld: maak gebruik van fotomontages om de visuele impact op het Werelderfgoed in beeld te brengen.

¹⁰ Zie de website van de provincie over de [Concept-Natuurdoelanalyses](#).

¹¹ Locatie 6-1 is vanuit oogpunt van Werelderfgoed geen realistische optie, zie hoofdstuk 1.

Beschermde soorten

De mitigerende maatregelen voor beschermde soorten die mogelijk negatieve effecten ondervinden, moeten in een MER zodanig worden uitgewerkt dat kan worden aangetoond dat deze ervoor zorgen dat een alternatief realistisch is. In de natuurbijlage zijn de resultaten van een beperkt veldonderzoek bij de locaties beschreven. Daarbij is weliswaar globaal, maar wel voldoende toegelicht voor welke soorten op welke locaties mitigerende maatregelen nodig zijn.

De verdere uitwerking zal onderdeel zijn van het nog op te stellen project-MER. De Commissie beveelt aan om voor het project-MER over de voorkeurslocatie een uitgebreider veldonderzoek naar beschermde soorten uit te voeren. Beschrijf de ontheffingsgrond en de mitigerende maatregelen nauwkeurig als er beschermde soorten worden aangetroffen waarvan de gunstige staat van instandhouding door het voornemen in gevaar komt. Hoe concreter dit gebeurt, hoe effectiever de besluitvorming kan zijn.

Indien locatie 5 wordt gekozen dan vraagt de Commissie aandacht voor een zorgvuldige inpassing van de installatie ten opzichte van de aangrenzende bosstrook. Ook moet de ligging van de leiding goed worden onderzocht. Voorkom daarmee dat deze een mogelijke dassenburcht doorsnijdt.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. Tjeerd Gorter (secretaris)

drs. Sjef Jansen

drs. Sander Kabel

ir. Kees Slingerland (voorzitter)

drs. Nathalie Vossen

Besluit(en) waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Rijksinpassingsplan en mee te coördineren vergunningen.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C17.2 (winning van meer dan 500.000 kubieke meter aardgas per dag), D17.2 (diepboring), D17.3 (oprichting van oppervlakte-installaties voor de winning van aardgas), D08.1 (aanleg van een gastransportleiding voor meer van 5 kilometer in gevoelig gebied). Een MER is mogelijk ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Er wordt een gecombineerd plan- en project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluiten

Minister van Economische Zaken en Klimaat in afstemming met andere bevoegde gezagen.

Initiatiefnemer besluit(en)

Vermilion.

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

Minister van Economische Zaken en Klimaat.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3559](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

